

KINDLUSTUSTEGEVUS BALTI RIIKIDES 1999. a

Eesti kindlustustegevuse arengut on järgnevalt vaadeldud võrdluses Läti ja Leeduga. Kuna Balti riikidel on lisaks geograafilisele lähedusele ka sarnane majanduslik ja poliitiline keskkond, on mõttekam võrrelda Eestit kahe teise Balti riigiga kui teiste Euroopa riikidega. Samuti pole Balti riikide kindlustusturul välja kujunenud stabiilset arengut nagu teistel arenenud riikide kindlustusturgudel.

Enamasti vaadeldakse riikide kindlustustegevuse võrdlemisel brutopreemiaid. Lisaks brutopreemiatele vaadeldakse tavaliselt riikide võrdlemisel ka seltside arvu, brutopreemiaid ühe inimese kohta ja kogupreemiate osa SKP-s.

Balti riikide brutopreemiad kokku olid 1999. aastal 369 miljonit USD (1998. aastal 352 mln USD), sellest 88% moodustasid kahjukindlustuse ja 12% elukindlustuse brutopreemiad. Riikide osatähtsus Balti kindlustusturul oli järgmine: Läti 44%, Leedu 30% ja Eesti 26% (brutopreemiate alusel).

Brutopreemiate kasvu puhul tuleb eristada nominaalset ja reaalselt preemiate kasvu. Reaalne kasv väljendab preemiate mahu tegelikku kasvu, st nominaalsest kasvust on elimineeritud inflatsiooni mõju. Järgnevates arvulistes näitajates brutopreemiate kasvu kohta on kasutatud preemiate reaalselt kasvu.

Eestis ja Lätis oli 1999. aastal nii nominaalne kui ka reaalne preemiate kasv positiivne, st preemiate maht on ka tegelikult kasvanud, kuigi kasv on jätkuvalt langenud. 1999. aastal oli Eesti brutopreemiate kasv 7,9% (1998. aastal 8,3%) ja Lätis 4,8% (1998. aastal 25,6%).

Leedus olid nii brutopreemiate reaali- kui ka nominaalkasv negatiivsed, st preemiate maht on vähenenud. 1999. aasta preemiad vähenesid võrreldes eelmise aastaga 1,6%.

Kindlustusseltside arv oli 1999. aastal kolmes riigis kokku 82, sellest 22 elukindlustusseltsid. Väliskapitali osalusega kindlustusseltside arv oli 39 (1998. aastal 38), sellest Eestis 12, Lätis 13 ja Leedus 14.

Elu- ja kahjukindlustuse osatähtsus igas riigis on arvutatud brutopreemiate alusel. Balti riikide brutopreemiatest kokku 88% moodustasid kahjukindlustuse ja 12% elukindlustuse preemiad. Kindlustusturu jagunemine elu- ja kahjukindlustuse vahel on riigiti ühtlasemaks muutunud. Eestis oli elukindlustuse osatähtsus 15,2% ja Leedus 16,8% brutopreemiatest. Võrreldes Eesti ja Leeduga on Lätis elukindlustuse osatähtsus väiksem (7,6%).

Eraldi tuleks nimetada edasikindlustust, st kindlustusandja tegutsemist edasikindlustusandjana, mille brutopreemiad on kaasatud kahjukindlustuse brutopreemiate hulka. Eestis moodustasid 1999. aastal edasikindlustuspreemiad 5,3%, Lätis 5,2% ja Leedus 7,6% brutopreemiatest.

Üheks kindlustuse arengutaset iseloomustavaks näitajaks on ka kindlustuspreemiate maht ühe elaniku kohta otsestest kindlustusest, st kui palju inimesed keskmiselt kindlustamisele kulutavad. Eesti ja Läti on selle näitaja põhjal samal tasemel, otsestest preemiad elaniku kohta olid 63 USD. Leedus oli ühe elaniku kohta preemiaid vaid 28 USD. Siin võib põhjuseks tuua asjaolu, et Leedus pole erinevalt Eestist ja Lätist kehtestatud kohustuslikku liikluskindlustust.

Vaatamata kindlustuse arengule on kindlustuse osatähtsus Balti riikide majanduses jäänud tagasihoidlikuks. Otseste kindlustuse brutopreemiate osa SKP-s oli 1999. aastal suurim Lätis - 2,5%. Lätile järgnesid Eesti ja Leedu, kelle kindlustuse osad SKP-s olid vastavalt 1,8% ja 1%.

Balti riikide majandus ja kindlustusturg 1999. a

	Eesti	Läti	Leedu
SKP jooksevhindades (mln USD)	5 128	6 293	10 649
Tarbijahinnaindeksi aastane kasv (%)	3.3	2.4	0.3
Rahvaarv (tuh)	1 442	2 431	3 700
Kindlustusandjate arv	23*	27	32
sh kahjukindlustus	14	19	27
elukindlustus	9	8	5
Brutopreemiad (mln USD)	96.4	162.5	110.3
sh kahjukindlustus	81.7	150.1	91.8
elukindlustus	14.7	12.4	18.5
sh otsene kindlustus	91.4	154	101.9
edasikindlustus	5.1	8.5	8.4
Otsesed brutopreemiad elaniku kohta (USD)	63.3	63.4	27.5
sh kahjukindlustus	53.1	58.6	22.5
elukindlustus	10.2	5	6
Otsese kindlustuse osatähtsus SKP-s (%)	1.78	2.45	0.96
sh kahjukindlustus	1.49	2.26	0.78
elukindlustus	0.29	0.18	0.17
Brutopreemiate reaalkasv aastas (%)	7.85	4.81	-1.56

* k.a Eesti Liikluskindlustuse Fond

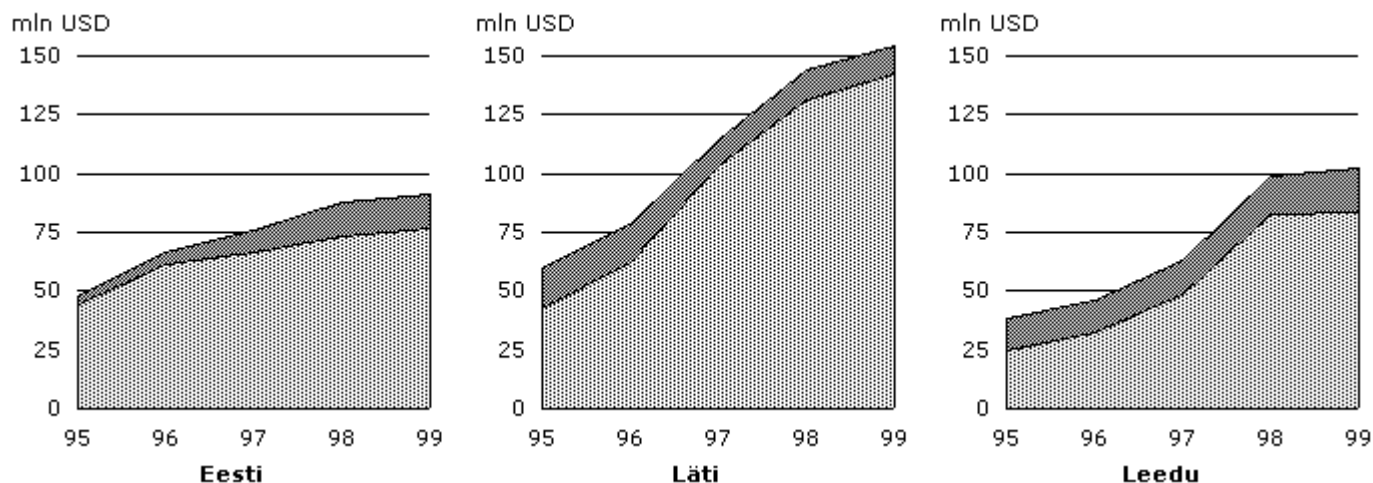
Kahju- ja elukindlustuse osatähtsus Balti riikides 1995. - 1999. a (%) *

	1995		1996		1997		1998		1999	
	Kahju-kindl.	Elu-kindl.	Kahju-kindl.	Elu-kindl.	Kahju-kindl.	Elu-kindl.	Kahju-kindl.	Elu-kindl.	Kahju-kindl.	Elu-kindl.
Eesti	92.2		91.9		87.8		83.3		83.9	
		7.8		8.1		12.2		16.7		16.1
Läti	71.8		79.0		90.1		90.7		92.5	
		28.2		21.0		9.9		9.3		7.5
Leedu	65.4		70.6		77.0		83.2		81.8	
		34.6		29.4		23.0		16.8		18.2

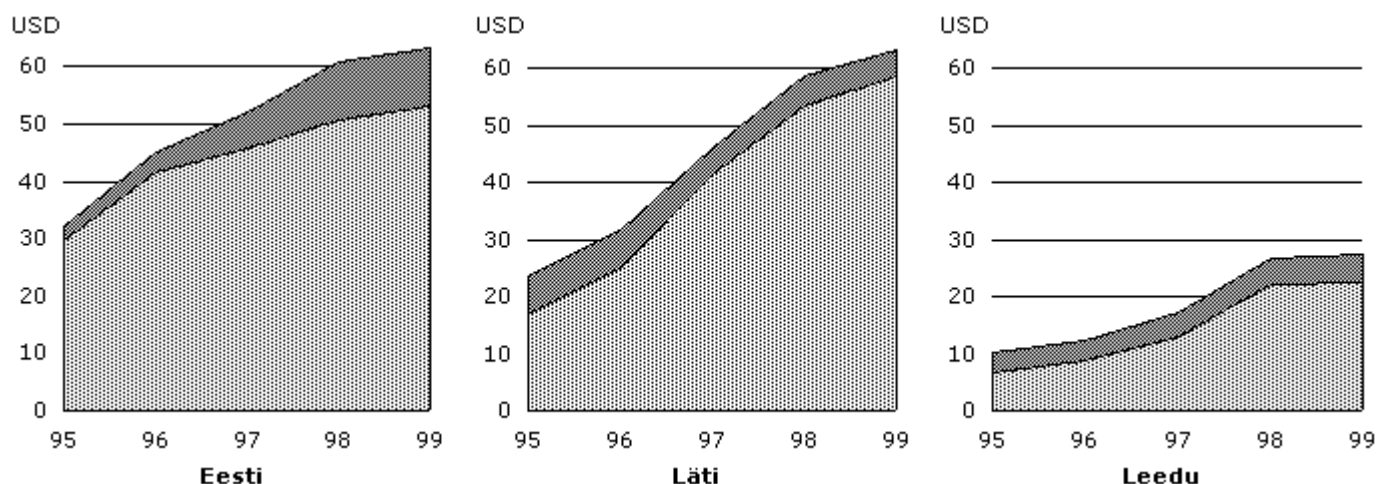
* Ainult otsene kindlustus

Kindlustusturg Balti riikides 1995. - 1999. a

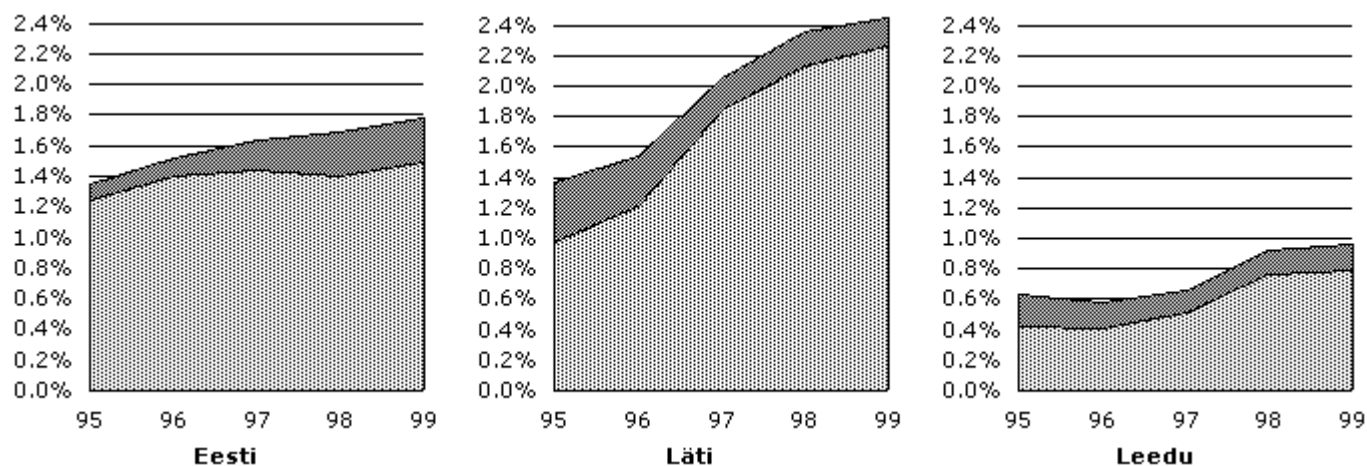
Otseste kindlustuse brutopreemiad

Otseste kindlustuse preemiad elaniku kohta

Otseste kindlustuse osa SKP-s

Kahjukindlustus

Elukindlustus